

105.

Rozporządzenie Ministra Skarbu

z dnia 29 stycznia 1926 r.

o organizacji straży celnej.

Na podstawie art. 4 i 11 ustawy z dnia 31 lipca 1924 r. w przedmiocie uregulowania stosunków celnych (Dz. U. R. P. № 80, poz. 777) zarządza się co następuje:

§ 1. Straż celna, powołana do celnej ochrony granic i zapobiegania nielegalnemu przekraczaniu granicy, jest organem wykonawczym władz celnych, podległym Ministrowi Skarbu.

§ 2. Straż celna tworzy umundurowany i uzbrojony korpus, zorganizowany pod względem dyscypliny na sposób wojskowy.

§ 3. Straż celna pełni służbę wzdłuż linii celnej, przyczem działalność jej nie może rozciągać się włąb kraju poza obszar powiatów granicznych.

§ 4. Obowiązkiem straży celnej w zakresie celnej ochrony granic jest zapobieganie przestępstwom celnym przez:

- 1) nadzorowanie granicznego ruchu towarowego poza urzędami celnymi,
- 2) śledzenie i ujawnianie przemytnictwa i innych przekroczeń przepisów celnych, walutowych i przepisów o obrocie towarowym z zagranicą, oraz stosowanie środków prawnych, zmierzających do wdrożenia przepisanej ustawą postępowania karnego i do zabezpieczenia kary.

Ponadto do obowiązków straży celnej należy:

- a) ściganie czynów karygodnych, przewidzianych w ustawach o podatkach spożywczych i monopolach państwowych, o ile zostały wykryte przez straż celną przy sposobności wykonywania jej właściwych obowiązków służbowych,
- b) wykonywanie wszelkich innych czynności, w zakresie administracji skarbowej, zleconych przez władzę przełożoną.

Przy wykonywaniu obowiązków służbowych, wymienionych w § 4 funkcjonariusze straży celnej ko-

rzystają z uprawnień, przewidzianych w ustawie z dnia 14 grudnia 1923 r. o uprawnieniach organów wykonawczych władz skarbowych (Dz. U. R. P. z 1924 r. № 5, poz. 37) i w rozporządzeniu wykonawczem do tej ustawy z dnia 24 czerwca 1925 r. (Dz. U. R. P. № 83, poz. 576).

Straży celnej w wykonywaniu strażniczej służby granicznej przysługuje prawo użycia broni przy zastosowaniu obowiązujących przepisów.

Zakres działania straży celnej i sposób wykonywania przez nią służby w przedmiocie zapobiegania nielegalnemu przekraczaniu granicy określi Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

§ 5. Straż celna może być powołana przez przełożone władze celne do pełnienia w granicznych i wewnętrznych urzędach celnych, jako też poza temi urzędami, służby pomocniczej przy postępowaniu celnem, służby wartowniczej i konwojowej, oraz dozoru na posterunkach celnych.

§ 6. Funkcjonariusze straży celnej dzielą się na funkcjonariuszów wyższych (urzędników) i na funkcjonariuszów niższych.

Funkcjonariusze wyżsi:

naczelnny inspektor straży celnej,
starszy inspektor straży celnej,
inspektor straży celnej,
starszy komisarz straży celnej,
komisarz straży celnej,
podkomisarz straży celnej.

Funkcjonariusze niżsi:

starszy przodownik straży celnej,
przodownik straży celnej,
starszy strażnik celny,
strażnik celny.

Zaliczenie stanowisk funkcjonariuszów straży celnej do stopni służbowych normuje rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 26 czerwca 1924 r. (Dz. U. R. P. № 64, poz. 631), do grup zaś uposażenia—rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 stycznia 1924 r. (Dz. U. R. P. № 14, poz. 132).

§ 7. Straż celna tworzy organizacyjnie inspektoraty, komisariaty i placówki.

Granica celna w okręgu każdej władzy celnej II-ej instancji dzieli się na odcinki inspektoratów, których ilość zależy od długości linii granicznej i jej właściwości.

Każdy inspektorat obejmuje po kilka komisariatów, każdy zaś komisariat po kilka placówek.

Każdemu komisariatowi i każdej placówce odpowiada odcinek granicy o długości dostosowanej do potrzeb służby.

Odcinki inspektoratów nie powinny w zasadzie wychodzić poza granice województwa, odcinki zaś komisariatów poza granice powiatów.

Ilość, siedzibę i terytorjalny zakres działania inspektoratów i komisariatów ustala Minister Skarbu.

Wszelkie zmiany, dotyczące ilości, siedziby i rozgraniczenia inspektoratów i komisariatów mogą

być dokonywane przez władze celne II instancji tylko za uprzednim zezwoleniem Ministra Skarbu.

Ilość, siedzibę i stan osobowy placówek określa władza celna II instancji.

Placówki składają się z funkcjonariuszów pieszych lub też i konnych i podlegają komisariatom, komisariaty—inspektoratom, te ostatnie zaś władzom celnym II instancji.

§ 8. Na czele każdego inspektoratu, komisariatu i placówki stoi kierownik; kierowników inspektoratów wyznacza Minister Skarbu, kierowników komisariatów i placówek — władza celna II instancji.

Na kierownika inspektoratu wyznacza się z reguły funkcjonariusza straży celnej w stopniu inspektora lub starszego komisarza, w wyjątkowych zaś wypadkach — w stopniu komisarza.

Na kierownika komisariatu wyznacza się z reguły funkcjonariusza w stopniu komisarza lub podkomisarza. Na szczególnie ważnych odcinkach granicznych kierownikiem komisariatu wyznaczony być może starszy komisarz.

Na kierownika placówki z reguły wyznacza się funkcjonariusza w stopniu starszego przodownika lub przodownika. Kierownictwo mniej ważnej placówki może być powierzone starszemu strażnikowi lub strażnikowi.

Władza celna II instancji wyznacza kierownikowi inspektoratu do pomocy w czynnościach kancelaryjnych odpowiedni personel z pośród niższych funkcjonariuszów; w razie potrzeby może władza celna II-ej instancji za zezwoleniem Ministra Skarbu przydzielić kierownikowi inspektoratu wyższego funkcjonariusza w charakterze pomocnika.

Kierownikowi komisariatu może władza celna II instancji przydzielić w razie potrzeby niższego funkcjonariusza do pomocy; w wyjątkowych wypadkach kierownikowi szczególnie ważnego komisariatu może być przydzielony pomocnik, w stopniu podkomisarza.

§ 9. Zadaniem kierownika inspektoratu jest kierowanie ochroną granicy na podległym mu odcinku i kontrola służby wykonywanej przez straż celną, a w ważniejszych wypadkach bezpośrednio zarządzanie służbą i osobisty nadzór nad jej wykonaniem.

Zadaniem kierownika komisariatu jest zarządzanie służby na odcinkach podległych placówek, kontrola nad jej wykonaniem a w ważniejszych wypadkach współdziałanie w bezpośrednim wykonywaniu służby ochrony granic.

Ponadto zadaniem kierownika inspektoratu i komisariatu jest czuwanie nad tem, by granica była należycie strzeżona, by straż celna przestrzegagała ściśle obowiązującej dyscypliny oraz istniejących przepisów i z przepisami temi była dokładnie obznajomiona, aby przedmioty, oddane straży celnej do użytku a stanowiące własność skarbową, były przepisowo, celowo i oszczędnie użytkowane, wzgl. przechowywane oraz, aby wszelkie sprawy pozostające w związku z ochroną granicy załatwiane były sprawnie i w sposób zgodny z przepisami.

Do zadań kierownika inspektoratu i komisariatu należy również załatwianie przekazanych spraw oso-

bowych i gospodarczych straży celnej, oraz załatwianie korespondencji urzędowej.

Zadaniem kierownika placówki jest rozdzielanie zajęć służbowych między personel placówki, stosownie do poleceń przełożonych, wzgl. przepisów regulaminu służbowego, nadzór służbowy nad funkcjonariuszami, przydzielonymi do placówki i załatwianie korespondencji urzędowej.

Kierownik placówki jest odpowiedzialny za należyłą ochronę granicy na odcinku placówki oraz za całość inwentarza placówki.

§ 10. Do stałego nadzoru nad strażą celną i do pomocy władzom celnym w sprawowaniu zarządu strażą celną ustanowieni są: naczelny inspektor straży celnej przy Ministerstwie Skarbu i starsi inspektorowie przy władzach celnych II instancji.

Zakres działania naczelnego inspektora i starszych inspektorów określa Minister Skarbu.

§ 11. Przełożonymi straży celnej, nie wchodzącymi w jej skład osobowy są na całym obszarze Państwa: Minister Skarbu oraz urzędnicy Ministerstwa Skarbu wyznaczeni przez Ministra Skarbu do kierownictwa w zakresie zarządu strażą celną, a na obszarze odnośnej władzy celnej II instancji naczelnicy tychże władz oraz urzędnicy, wyznaczeni przez nich do kierownictwa w zakresie zarządu strażą celną.

Przełożonymi z pośród straży celnej są:

naczelny inspektor straży celnej,
starszy inspektor,
kierownik inspektoratu,
kierownik komisariatu,
kierownik placówki.

§ 12. Sposób zawodowego szkolenia straży celnej, ilość i organizację szkół, oraz program szkolenia i egzaminów określa odrębne przepisy.

§ 13. Funkcjonariusze straży celnej, pełniący służbę ochrony granic oraz funkcjonariusze, którzy sprawują czynności służbowe, wymagające zajmowania mieszkania w pewnym oznaczonym miejscu, otrzymują w miarę możliwości odpowiednie mieszkania służbowe w budynkach państwowych lub przez Państwo wynajętych.

Funkcjonariusze straży celnej, którym wyznaczono mieszkania służbowe, obowiązani są w nich mieszkać i stosować się do przepisów, określających sposób użytkowania tych mieszkań.

Kategorje funkcjonariuszów, którym mają być przydzielane mieszkania służbowe oraz normy wielkości mieszkań służbowych określa Ministerstwo Skarbu.

§ 14. Sposób materialnego zaopatrzenia straży celnej w przedmioty niezbędne do wykonywania służby, w szczególności w przedmioty umundurowania, o ile one są dostarczane w naturze, w przedmioty uzbrojenia, środki lokomocji i t. p. określa Minister Skarbu.

§ 15. Umundurowanie i uzbrojenie straży celnej normują odrębne przepisy.

Funkcjonariusz straży celnej, opuszczający służbę, obowiązany jest zwrócić używane przez siebie przedmioty, będące własnością Państwa i odpowiada za uszkodzenia tychże, przekraczające normy zwyczajnego zużycia.

§ 16. Ustanawia się następujące ryczałty dla funkcjonariuszów straży celnej:

- 1) ryczałt na lokale kancelaryjne,
- 2) „ „ opał, światło i utrzymanie porządku,
- 3) „ „ materiały pisarskie,
- 4) „ „ utrzymanie środków lokomocji,
- 5) „ „ konserwację broni.

Ryczałty wymienione pod 1) i 2) otrzymują kierownicy tych inspektoratów, komisariatów i placówek, którym władze przełożone nie dostarczyły lokalu na pomieszczenie kancelarii, ryczałty wymienione pod 3) i 4) kierownicy inspektoratów i komisariatów, zaś ryczałty wymienione pod 5) wszyscy niżsi funkcjonariusze straży celnej.

Wysokość przeciętną ryczałtów określa Minister Skarbu.

Poszczególnym organom straży celnej oznacza ryczałty w wysokości, odpowiadającej miejscowym stosunkom drożyznianym, właściwa władza celna II instancji.

Minister Skarbu może w miejsce wypłaty ryczałtów zezwolić na pokrycie odnośnych wydatków w rzeczywistej wysokości.

§ 17. Ryczałty wymienione w § 16 wypłaca się w miesięcznych ratach z góry. Miesięczne raty są poborami dzielącymi się na dzienne części i należą się za poszczególne dni.

Z ryczałtów nie składa się rachunków. Pobierający je, jest obowiązany ponosić te wydatki, na które ryczałt jest przeznaczony i nie może mieć z tego tytułu do Państwa żadnej dalszej pretensji. Jeżeli funkcjonariusz, pobierający ryczałt, mimo pisemnego upomnienia pełni opieszale powinności, których koszty ma pokrywać z ryczałtu, wówczas można mu, niezależnie od następstw dyscyplinarnych, odpowiednio do stopnia jego opieszłości nałożyć obowiązek zwrotu w całości lub części rat ryczałtu, przypadających za czas jego opieszłości.

§ 18. Rozporządzenie niniejsze ma zastosowanie do urządzania służby ochrony granic na całej polskiej granicy celnej z wyjątkiem granic z Rosją, Litwą i Łotwą, dopóki ochrona tych granic należy do zakresu działania Ministra Spraw Wewnętrznych.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Skarbu: *J. Zdziechowski*